

Съдия Ингрид Дерво, първата жена Генерален секретар на Европейската мрежа за съдебно обучение (ЕМСО), даде силен пример за бъдещите поколения жени в правосъдието. В това интервю тя размишлява върху пътя си до настоящата си позиция, постигнатия до момента напредък в областта на равенството между половете и начина, по който ЕМСО работи за по-нататъшно развитие и подкрепа на жените в юридическите професии.

Тази поредица от интервюта по повод на Международния ден на момичетата дава трибуна на някои от вдъхновяващите жени-лидери в рамките на нашата Мрежа.

Ингрид Дерво, като първата жена генерален секретар на Европейската мрежа за съдебно обучение (ЕМСО), давате пример на бъдещите поколения жени в правосъдието. Какво означава това постижение за Вас лично и как според Вас то ще повлияе на бъдещето на жените в юридическата професия?

От моя гледна точка това повдига много важен въпрос: за почти 25 години съществуване на ЕМСО защо съм първата жена генерален секретар? И не само първата жена, избрана да заема тази длъжност, но и първата жена, кандидатствала за тази позиция.

Това поддтква към по-задълбочен размисъл защо никоя друга жена не е кандидатствала или не е била подкрепяна да го направи. Длъжността изисква интензивни пътувания, представяване на мрежата в редица дейности, както и ръководене на секретариата на ЕМСО, който се състои от около 30 души. За съжаление много жени все още смятат, че не са достатъчно способни или легитимни, за да заемат такава позиция. Същото колебание съм забелязала и на много от срещите на високо равнище, на които съм присъствала: жените често са склонни да се изказват по-рядко, дори когато са еднакво, ако не и по-квалифицирани да го направят в сравнение с колегите си мъже. Очакванията също могат да бъдат различни, когато става въпрос за жени. От тях се очаква да дадат приоритет на семействата си и много от тях биха могли да мислят, че наличието на семейство е несъвместимо с ръководните длъжности.

За мен е голяма чест, че членовете на ЕМСО ми повериха тази отговорност. Това е чудесен пример за ангажираността на организацията към равенството между половете в сектора на правосъдието. Надявам се, че подобно на чудесния пример за все повече жени, ръководещи национални институции за съдебно обучение, това ще послужи като вдъхновение за други жени, които искат да изпълняват ръководни функции.

ЕМСО играе ключова роля в развитието и обучението на европейските съдии, прокурори и съдебни служители. Как според Вас Мрежата може допълнително да подпомогне професионалното израстване на жените в съдебната система в цяла Европа?

Миналата година организирахме нашата конференция на директорите в Мадрид със специален акцент върху многообразието, което според мен представлява съществена част от ДНК-то на Европейския съюз. По време на работните срещи, които събраха директорите на националните институции за съдебно обучение, стана ясно, че повишаването на осведомеността относно предубежденията и необходимостта от преодоляването им чрез съдебно обучение е от решаващо значение.

Събитието също така потвърди, че балансът между половете не е само въпрос на цифри и статистически данни. Разбира се, все повече жени са част от нашите правосъдни системи в цяла Европа. Въпреки това остава фактът, че много от тях все още не се осмеляват да кандидатстват за ръководни длъжности, може би защото се чувстват по-малко легитимни да го направят от мъжете. ЕМСО играе ключова роля в обучението и подкрепата на жените в областта на правосъдието, като ги насърчава да кандидатстват и да се чувстват комфортно да ръководят. Това е и основен приоритет за Европейската комисия и ние се гордеем да ги подкрепим по тази важна тема.

Съдебното обучение е от съществено значение за утвърждаването на върховенството на правото и за осигуряването на достъп до правосъдие. Можете ли да споделите как дейностите за обучение на ЕМСО помагат на европейските съдии, прокурори и съдебни служители да придобият уменията, необходими за справяне с предизвикателствата, свързани с равенството между половете и други теми, свързани с правата на човека, които са от особено значение за жените?

След същата конференция на директорите решихме да включим сесия в обучението на нашите координатори на дейности, което е насочено към всички представители на ЕМСО, отговарящи за създаването, разработването и изпълнението на нашите дейности. Сесията обхваща многообразието в съдебното обучение и целта беше да се помогне на участниците да установят своите предубеждения и чувствителните въпроси, свързани с баланса между половете.

Убедена съм, че същият подход постепенно ще обогати всички наши обучителни дейности и други инициативи. Всъщност работната група относно методите за съдебно обучение наскоро създаде ad hoc група, която ще обмисли как най-добре да разработи темата „Жените в правосъдието“. Това включва определяне на видовете обучения, които са необходими в тази област. През 2025 г. ще организираме уебинар, посветен на лидерството на жените в правосъдието.

В по-общ план ЕМСО се ангажира да предостави на европейските съдии, прокурори и съдебни служители знанията и уменията, от които се нуждаят, за да подкрепят равенството между половете. Например през декември тази година ЕМСО ще организира уебинар

относно правната рамка на ЕС за справяне с неотложния въпрос за насилието срещу жени и сексуалното насилие над деца.

А какви съвети бихте дали на младите момичета и жени, които се стремят към кариера в съдебната система?

Съветът ми към младите момичета и жени е никога да не се отказват и да развиват увереност в своите способности и умения. Възможностите са неограничени, а Европейският съюз е едно от най-добрите места в света за жените да постигнат професионалните си цели.

Жените в правосъдието: Интервю със Силвана Сиара, Председател на Италианската съдебна школа

Силвана Сиара, първата жена председател на Италианската съдебна школа и втората жена, която начело на Конституционния съд на Италия, е новатор за жените в съдебния сектор. В това интервю тя размишлява за собствения си академичен и юридически път, постигнатия напредък по отношение на равенството между половете в съдебната система и значението на насърчаването на приобщаването в рамките на юридическата професия.

Тази поредица от интервюта по повод на Международния ден на момичетата дава трибуна на някои от вдъхновяващите жени-лидери в рамките на нашата Мрежа.

Силвана Сиара, Вие сте първата жена председател на Италианската съдебна школа, първата жена, избрана от парламента за конституционен съдия, и втората жена, която оглавява Конституционния съд на Италия. Вие преодоляхте значителни бариери в правната област. Какъв беше Вашият личен път към висши съдебни постове и кои според Вас са някои от най-важните стъпки за постигане на равенство между половете в съдебната система?

Критериите за назначаване на конституционни съдии са залегнали в италианската конституция. От 15-те съдии, съставляващи Съда, пет трябва да бъдат избирани от парламента на съвместно заседание – аз бях един от тях – и трябва да бъдат избирани измежду магистрати от Върховните и административни съдилища, пълноправни професори по право и адвокати с най-малко 20 години практика.

Аз съм пълноправен професор по трудово право, понастоящем Емеритус, и имах щастието да направя изключително богата академична кариера, да се преместя на много различни места и да се запозная със сравнителното право, както и да участвам в научни изследвания и да преподавам европейско право.

За всичко това съм задължена на моя наставник. Той беше мой професор, който промени живота ми, когато бях студент по право. Предаде ми чувство на любознателност и строгост, без да спира да възпитава известна лекота в ежедневието професионален живот. Той ми научи да работя усилено, да обичам това, което правя, за да мога да се изправя като жена и да проявявам решителност в отстояването на гледната си точка.

В професионалния си живот се опитвах да правя това, поддържайки същевременно женската си същност, понякога с нотка ирония. Най-важното е, че бях подкрепена от родителите си, а по-късно и от дъщерите си. Всички те ми предадоха усещане за сигурност и лоялност, което е необходимо на една жената, за да приеме нови предизвикателства на високи постове, особено в съдебната система.

Вашата работа обхваща както академичните среди, така и съдебната система – две области, в които жените продължават да са слабо представени. Как академичният Ви опит е повлиял върху кариерата Ви в съдебната система?

Академичният ми опит беше моята „раница“ през деветте години в Конституционния съд и продължава да бъде такава и в момента, в качеството ми на председател на Италианската съдебна школа. Всеки ден нося тази раница на раменете си. В нея слагам моите спомени за това, което съм научила и за многото вдъхновяващи хора, които съм срещнала. Запълвам я със собственото си твърдо убеждение, че един академик трябва да бъде безпристрастен като съдия, да бъде и да изглежда независим и все пак да не губи представата, че идеите му винаги трябва да бъдат подкрепени от правни аргументи.

Както учениците ми, така и семейството ми показаха най-високите стандарти за отговорност и как тя следва да се прилага в съдебна зала.

Преподавателската дейност в чужбина също е от голямо значение за мен, тъй като ми позволи да задълбоча интереса и любопитството си към други правни системи. Дългогодишният ми опит в Европейския университетски институт във Фисоле, където ръководех катедрата по европейско трудово и социално право, ми свърза с блестящи докторанти от цяла Европа. Толкова много пъти в състава на Съда съм се учила от тях и от всички други студенти, с които съм се срещала, с чувството, че съм им дала обещание – точно както дадох обещание на дъщерите си – да бъда последователна и честна във всичко, което правя. Както моите ученици, така и моето семейство ми засвидетелстваха най-високата степен на отговорност и как тя трябва да се прилага в съдебната зала.

Мрежите, като Европейската мрежа за съдебно обучение (ЕМСО), са от ключово значение за подпомагането на съдебното образование и сътрудничеството в цяла Европа. Как според Вас съдебното обучение и международното сътрудничество могат да помогнат на съдиите да се справят с обществените предизвикателства, като например равенството между половете и основните права?

Започвайки от моя личен – и настоявам, много привилегирован – опит, ценя изключително всички възможности за сътрудничество с колеги, които имат опит, различен от моя. Според мен ЕМСО затвърди оценката ми за сравнителен анализ, основан на зачитането на националните прерогативи, както и за разпространението на идеи и търсенето на ново вдъхновение.

Международното сътрудничество между съдиите, особено в това много сложно и противоречиво време, в което живеем, укрепва спазването на демократичните принципи и

показва правилния начин за утвърждаване на основните права и равенството между половете. В каквото и да е качество, независимо дали като съдия или като академик, ние се чувстваме по-силни, ако споделяме едни и същи основни ценности и изграждаме инструментите за гарантиране на върховенството на закона в целия Европейски съюз. Според мен жените осъзнават в много по-голяма степен своята вродена сила и способност да се аргументират, когато са изправени пред международната среда.

Европейската мрежа за съдебно обучение трябва винаги да гарантира, че гласът на жените може да бъде чул и техните мнения да бъдат зачитани. Овластяването на жените в съдебната система е открит, непрестанен процес, който трябва да бъде подкрепян по прозрачен начин.

За младите жени, които се стремят да навлязат в юридическата професия или съдебната власт, какъв е професионалният Ви опит или уроците, които са оформили Вашата кариера и как те могат да вдъхновят следващото поколение жени лидери?

В началото на кариерата си, трябваше да науча много бързо как да придобия свой собствен стил в академичните среди, в които преобладават предимно колеги мъже. Запитах се за толкова много неща: Трябва ли да бъда арогантна и никога да не се отказвам? Трябва ли да избягвам конфронтации? Какъв език да използвам? Мога ли да бъда забвана и да си правя шеги, за да намаля напрежението? И разбира се, как да се обличам? Вярвам, че много жени си задават подобни въпроси, и дори подсъзнателно, освен ако не са напълно уверени в себе си и никога да не изпитват несигурност.

Мисля, че въпреки огромните стъпки, които вече са направени, юридическите професии все още могат да поставят жените в смущаващи ситуации и да създадат напрежение. Ефективният подход е доста ясен: бъдете естествени и подхождайте с уважение, същевременно компетентни, твърди и убедителни. Що се отнася до личния външен вид, носете това, което ви кара да се чувствате добре и удобно, като се има предвид – както споменах по-горе – лекотата в живота.

Твърдо вярвам, че жените лидери следва да избягват да се придържат към стереотипи, да бъдат креативни и изобретателни възможно най-често, тъй като правото и правните аргументи са инструмент за откриване на социална несправедливост и борба с неравенствата. Всички ние имаме силата да създадем и измислим един по-добър свят.

Women in Justice

"I would encourage young women to believe that it is possible to become lawyers and judges.

Acquire as much knowledge as you can about what it is like to be a lawyer or a judge in your country. Find a mentor. Try not to be deterred by the structural barriers that you will inevitably encounter.

And don't hesitate to seek support from other women, especially from those who are working in the same area."

Aileen Donnelly
Judge of the Supreme Court of Ireland

Съдия във Върховния съд на Ирландия Айлин Донъли работи за премахване на бариерите пред жените в правосъдието в продължение на повече от 20 години. В това интервю тя споделя вижданията си относно предизвикателствата, пред които са изправени жените, за да постигнат напредък в правната си кариера, и решаващата роля, която многообразието играе в сектора на правосъдието.

Тази поредица от интервюта по повод на Международния ден на момичетата дава трибуна на някои от вдъхновяващите жени-лидери в рамките на нашата Мрежа.

Съдия Айлин Донъли, Вие имате богата кариера в сферата на правосъдието. Според Вашия опит какви са пречките пред младите жени, когато градят кариера, и какви мерки могат да бъдат предприети за постигане на по-приобщаваща по отношение на пола среда в рамките на сектор правосъдие?

В Ирландия единствено адвокати с опит могат да станат съдии. В началото на кариерата ми като адвокат имаше малко жени съдии и това представляваше пречка дори да си представя, че мога да стана съдия.

Въпреки че понастоящем има повече жени съдии, все още съществуват пречки. Понастоящем пречка е липсата на работа, предоставяна на жените в определени области на правото, които традиционно се разглеждат като прерогатив на мъжете. Пример за това е търговското право. Увеличаването на броя на жените съдии, които се произнасят във всички области на правото, ще бъде от решаващо значение за опровергаването на схващането, че жените не са подходящи за определена област на правото.

Лицата, отговарящи за назначаването на съдии, трябва да гарантират, че процесът на кандидатстване се основава на възможно най-разнообразния набор от кандидати и че методите за подбор не дискриминират жените или кандидатите от малцинствата. След това съдебната власт трябва да гарантира, че работната среда се приема от всички съдии и че работните графици следва да отчитат семейните ангажименти, като например грижи за

деца или възрастни хора, които биха могли непропорционално да се струпат върху жените.

Защитата и защитата на правата на човека изигра ключова роля във вашата кариера. Какво Ви вдъхнови да работите по такива сложни и дискусийни въпроси?

Смятам, че защитата на правата на човека са основна част от работата на всеки съдия. Във всеки случай съдията носи отговорност да гарантира зачитането на достойнството на участниците и осигуряването на справедлив съдебен процес.

Като се има предвид това, някои случаи изискват по-пряко ангажиране с въпросите, свързани с правата на човека и изискват конкретни решения относно това дали са нарушени права са нарушени. Като практикуващ адвокат бях привлечена към тези въпроси, тъй като смятам, че законът е най-подходящият начин да се гарантира, че човешките същества се третират с уважение и равенство. Когато станах съдия, често ми бяха възлагани дела, които се основаваха на моя експертен опит в тези области.

И как виждате ролята на мрежи като ЕМСО за насърчаване и предоставяне на възможност на младите момичета да се насочват към кариера в съдебната система, в Ирландия и в Европа?

На първо място, важно е институциите за съдебно обучение да предоставят на всички съдии инструменти и знанията да прилагат в ежедневната си работ разпоредбите за правата на човека, равенството и недискриминацията. Освен това, като се гарантира представителство на половете в съдебното обучение и образование, това ще осигури модели за подражание за всички желаещи съдии.

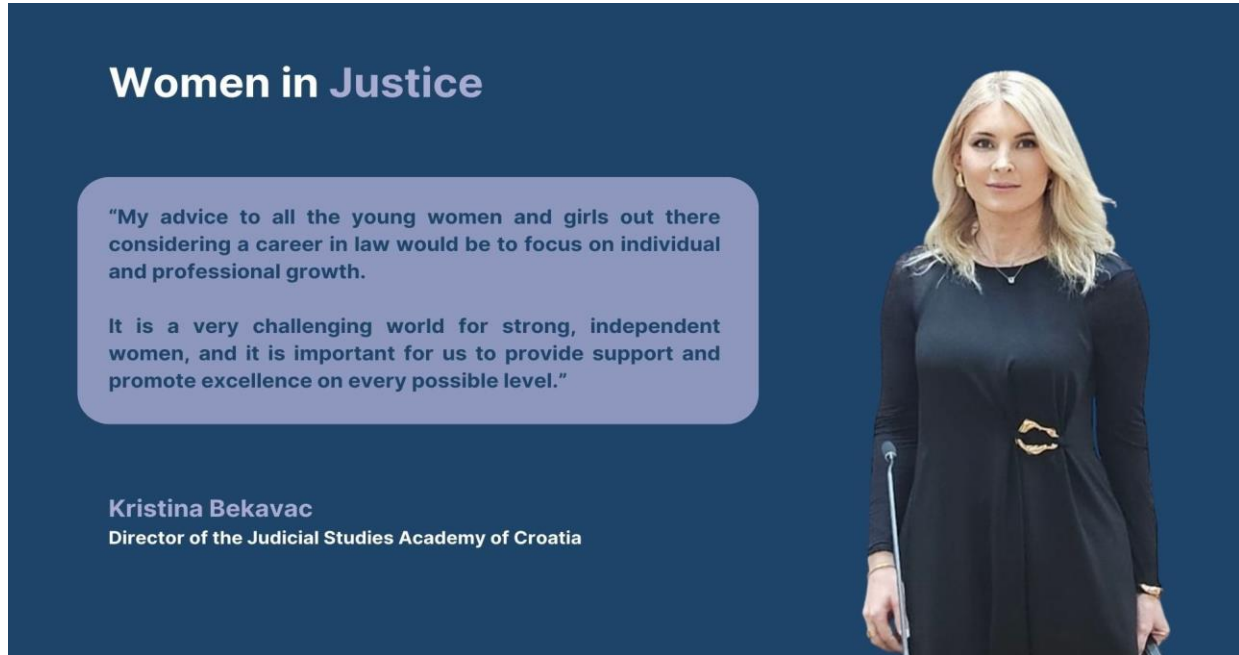
По мое мнение ЕМСО и националното съдебно обучение трябва да се ангажират с достигане до училища и колежи, като предоставят информация и отразяват многообразието в рамките на съдебната власт. Важно е момичетата да са наясно, че съдебната кариера е възможност за тях.

Какви съвети бихте дали на младите жени, желаещи да навлязат в съдебната или юридическата професия?

Бих насърчил младите жени да вярват, че е възможно да станат адвокати и съдии.

Да придобият възможно най-много знания за това какво е да бъдеш адвокат или съдия във вашата страна. Намерете наставник. Опитайте се да не отстъпвате пред структурните пречки, с които неминуемо ще се сблъскате. И не се колебайте да потърсите подкрепа от други жени, особено от тези, които работят в същата област.

Жените в правосъдието: Интервю с Кристина Бекавач, директор на Съдебната академия в Хърватия

Women in Justice

"My advice to all the young women and girls out there considering a career in law would be to focus on individual and professional growth."

It is a very challenging world for strong, independent women, and it is important for us to provide support and promote excellence on every possible level."

Kristina Bekavac
Director of the Judicial Studies Academy of Croatia

Кристина Бекавач, директор на Съдебната академия в Хърватия, ръководи една от ключовите институции, отговарящи за обучението и развитието на бъдещи специалисти в областта на правосъдието в Хърватия. В интервюто тя размишлява върху ролята на своята институция за насърчаване на равенството между половете правосъдието, като същевременно подчертава значителния принос на жените в хърватската съдебна система.

Тази поредица от интервюта по повод на Международния ден на момичетата дава трибуна на някои от вдъхновяващите жени-лидери в рамките на нашата Мрежа.

Като директор на Съдебната академия в Хърватия според Вас каква е ролята на институциите за съдебно обучение за оформянето на бъдещето на съдебната система, по-специално за насърчаване на равенството между половете и многообразието в рамките на професията?

Съдебното обучение е основна механизъм за формиране на бъдещето на съдебната система. Съдебна академия на Хърватия осигурява първоначално обучение за съдебни кандидати, които да станат съдии или заместник-прокурори.

Както нашите програми за първоначално, така и тези за текущо обучение насърчават равенството между половете и многообразието чрез семинари по горепосочените теми. Важно е обаче да се подчертае, че жените представляват значителен дял от общия брой на съдебните служители в Хърватия, като по този начин укрепват тяхната позиция и глас като важна част от хърватската съдебна система.

И как виждате развитието на ролята на жените в юридическата професия и какви промени бихте искали да видите в бъдеще?

Жените продължават да бъдат много важна и значима част от хърватската съдебна система, което се доказва от броя на жените, участващи в програми за първоначално и текущо обучение, които нашата институция предоставя.

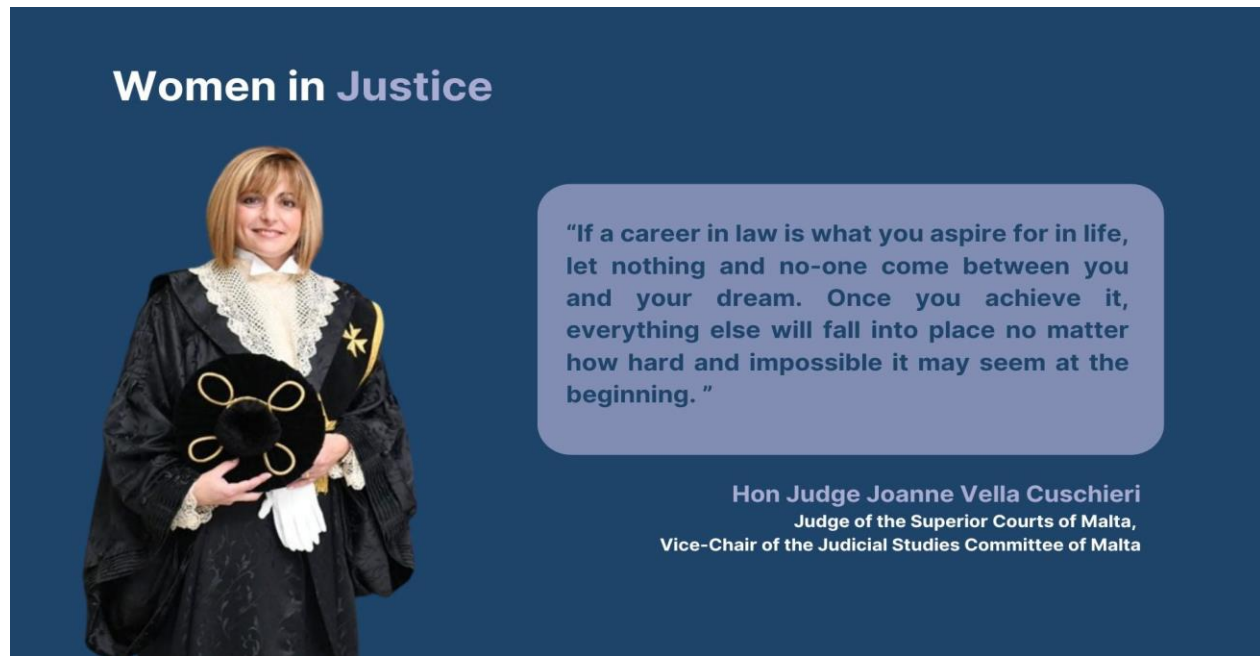
Жените в Хърватия преобладават на длъжностите съдия и държавен обвинител— това е тенденция, която аз ще се радвам да видя и насърчавам в бъдеще.

Хърватската съдебна академия е ценен член на Европейската мрежа за съдебно обучение (EMCO). Как това партньорство подобрява обучението и професионалното развитие на хърватските съдии и прокурори и според Вас какви уникални перспективи носят хърватските обучаеми за европейска съдебна общност в по-широк смисъл на думата?

Партньорството на нашата институция с EMCО ни помага да осигурим добавена стойност за професионалното развитие на членовете на хърватската съдебна система. Важните познания и опит, придобити чрез програми за обучение и обмен, дават възможност на участниците да разпространяват европейските ценности, популяризирани чрез дейностите на EMCО на национално равнище.

Какви съвети бихте на младите жени, желаещи да навлязат в съдебната или юридическата професия?

Моят съвет към всички млади жени и момичета, които обмислят кариера в областта на правото, ще бъде съсредоточен върху индивидуалното и професионалното израстване. Това е много труден свят за силни и независими жени и за нас е важно да предоставяме подкрепа и да насърчаваме високите постижения на всяко възможно равнище.

*Съдия **Джоан Вела Кушиери**, съдия във Върховния съд на Малта и заместник-председател на Комитета за съдебно обучение на Малта, е пионер в съдебната система на Малта. В интервюто тя споделя пътуването си от работническо семейство до превръщането си в модел за подражание за младите жени, желаещи да навлязат в правната професия.*

Тази поредица от интервюта по повод на Международния ден на момичетата дава трибуна на някои от вдъхновяващите жени-лидери в рамките на нашата Мрежа.

Джоан Вела Кушиери, като съдия в Малта изпълнявате ролята на модел за подражание за млади жени, желаещи да навлязат в правната професия. Какво Ви вдъхнови да градите кариера в областта на правото?

Идвайки от семейство от работническата класа, никой от семейството ми никога не се е стремил или посещавал университет и това вероятно е нещо, което ме накара да надмина очакванията на семейството си и да продължа да се опитвам да постигна целта си да запиша право в Малтийския университет.

Решението да работя в областта на правото, а не която и да е друга професия, със сигурност беше повлияно от факта, че съм момиче с четири братя в общество, в което момичетата се очаква да израснат, да сключат брак и да спрат да работят, за да отглеждат децата си. Искях да се боря за равни права и равни възможности за жените и правото можеше да ми помогне да постигна тази цел.

Въпреки че се постига напредък в насърчаването на равенството между половете, все още съществуват предизвикателства. Как според Вас съдебните системи могат допълнително да подкрепят навлизането на младите жени на позиции в съдебната система и защо смятате, че това е важно?

Въпреки че на пръв поглед положението в Малта е, че на този етап има повече членове на съдебната власт, които са жени, отколкото мъже (това важи и за броя на завършилите право в университетите), реалността е, че за жените е много по-трудно да управляват както професионалния, така и семейния живот в обществото, в което живеем.

По-голямата част от малтийското общество все още вярва, че работата на жените е да се грижат за децата и да се грижат за домакинството. Повечето мъже се събуждат и отиват на работа, без да се притесняват какво да правят с децата, тъй като съпругата се грижи за тези неща, докато съпругата, независимо от професията или работата, която заема, трябва да се притеснява за децата, преди да отиде на работа. Ето защо, що се отнася до Малта, считам, че съдебните системи следва да предлагат мерки, съобразени в по-голяма степен със семейния живот, за да се улесни упражняването на правната професия от страна на жените, като същевременно се гарантира, че могат да се грижат за децата си добре.

Европейската мрежа за съдебно обучение насърчава сътрудничеството и обучението в цяла Европа. Според Вас как инициативите на ЕСМО допринасят за изграждането на по-приобщаваща и разнообразна съдебна система, особено за жените, които се стремят към кариера в областта на правото?

През годините, в които си сътрудничих с ЕСМО като заместник-председател на Комитета за съдебно обучение на Малта, никога не съм била третирана с по-малко уважение и внимание от който и да било друг пол. Обучението се предлага еднакво както на мъжете, така и на жените, а обучителите също са еднакво смесени. Понастоящем ЕМСО има и първата по рода си жена генерален секретар, която според мен върши отлична работа и е пример за подражание за много хора.

Въпреки това, когато става въпрос за насърчаване на обучението сред нашите членове на съдебната власт, за обучения в чужбина често е по-лесно да се изпрати мъж, отколкото жена, поради простата причина, че жената трябва първо да намери алтернативна грижа за децата ѝ. Онлайн обученията помагат за решаването на някои от тези проблеми, но все още съществуват различия.

И какви съвети бихте дали на младите жени и момичета в Малта или в Европа, които се стремят към кариера в областта на правото?

Не позволявайте на никой да ви попречи да постигнете мечтите си. Жените са също толкова способни, колкото мъжете, ако не и повече, тъй като жените често са естествено склонни да изпълняват повече задачи, отколкото мъжете.

Никога не се отказвайте и не позволявайте на другите да влияят върху решението ви да градите кариера в областта на правото. Ако кариерата в областта на правото е нещо, за което се стремите в живота, не позволявайте никой да застане между вас и мечтата ви. След като постигнете това, всичко останало ще се случи, независимо колко трудно и невъзможно може да изглежда в началото.

Жените в правосъдието: Симона Марку, директор на Националния институт на магистратурата в Румъния

Women in Justice

"Approaching a legal career with confidence, resilience and persistence will set a strong foundation. Alongside building legal knowledge, staying true to your values and ethics is essential. Success in the judiciary also depends on cultivating qualities like empathy, integrity and a deep commitment to justice. Leadership in this field not only requires technical expertise but also the courage to challenge biases and actively contribute to creating a more equitable legal system."

Simona Marcu
Director of the National Institute of Magistracy in Romania

Симона Марку, директор на Националния институт на магистратурата в Румъния, е силен застъпник за равенството между половете и многообразието в съдебната система. В интервюто тя обсъжда ролята на националните институции за съдебно обучение за насърчаването на по-приобщаваща и представителна правосъдна система. Тя също така подчертава значението на подкрепата за жените професионалисти и споделя мнението си относно ключовите качества, необходими за една успешна кариера в областта на правото и правосъдието.

Тази поредица от интервюта по повод на Международния ден на момичетата дава трибуна на някои от вдъхновяващите жени-лидери в рамките на нашата Мрежа.

Симона Марку, като директор на Националния институт на магистратурата в Румъния давате внушителен пример за жени на ръководни длъжности. По време на кариерното си развитие срещали ли сте някакви предизвикателства или пречки като жена в съдебната система и как ги преодоляхте?

Постигането на баланс между професионалните очаквания и традиционните норми, свързани с пола, наред с управлението както на професионалните, така и на личните отговорности, беше важна част от моето пътуване.

Устойчивостта и ангажиментът за силна професионална етика са от ключово значение. Подкрепата за други жени професионалисти и застъпничеството за приобщаване в съдебната система също спомогнаха за създаването на пътища за успех на повече жени на ръководни длъжности.

Как виждате ролята на националните институции за съдебно обучение за оформянето на бъдещето на съдебната система, по-специално за насърчаване на равенството между половете и многообразието в рамките на професията?

Според мен институциите за съдебно обучение играят първостепенна роля за формирането на по-приобщаваща и представителна съдебна система. Като предоставят достъп до професията и обучение по въпросите на равенството между половете, несъзнателните предубеждения и многообразието, тези институции помагат на съдиите да разберат по-добре значението на справедливостта в съдебния процес.

Що се отнася до Европейската мрежа за съдебно обучение, тя играе жизненоважна роля за напредъка на съдебното обучение, насърчаването на сътрудничеството и обмена на най-добри практики в цяла Европа. Как виждате приноса на ЕСМО за професионалното развитие на жените в съдебната система?

ЕСМО играе решаваща роля за подкрепата на жените в съдебната система, като предлага приобщаващи програми за обучение, които насърчават обмена на знания и сътрудничество. Тези възможности помагат на жените да укрепят лидерските си умения и да поемат по-важни роли, като по този начин допринасят за по-приобщаваща и представителна съдебна система в цяла Европа.

Много млади жени се стремят към кариера в областта на правото и правосъдието, какви съвети бихте предложили на тези, които навлизат в това поприще днес, и кои според Вас са основните качества, които те следва да развиват, за да са успешни в изпълнението на съдебните функции?

Изграждането на правна кариера с увереност, постоянство и устойчивост ще създаде солидна основа. Наред с изграждането на правни знания, от съществено значение е да останете верни на вашите ценности и етика. Успехът в съдебната система зависи и от култивирането на качества като съпричастност, почтеност и сериозен ангажимент към правосъдието. Лидерството в тази област изисква не само технически експертен опит, но и смелост за оспорване на предубежденията и активен принос за създаването на по-справедлива правна система.

Жените в правосъдието: Миглена Тачева, Директор на Националния институт на правосъдието в България

Women in Justice

"Working in the judiciary is a vocation and at the same time a service to society.

As women, we have the advantage of possessing qualities that enable us to transform hardness into softness and firmness into dialogue.

Empathy is invaluable for team building and successful collaboration, and intuition helps us navigate the complex situations that we inevitably encounter in our professional lives."

Miglena Tacheva
Director of the National Institute of Justice of Bulgaria

Миглена Тачева, първата жена министър на правосъдието и пазител на държавния печат след демократичните промени в България от 1989 г. и първата жена директор на Националния институт на правосъдието, е пионер в сектора на правосъдието в България. В интервюто си тя разказва за кариерата си в традиционно доминиран от мъже сектор, за предизвикателствата, пред които жените продължават да са изправени в съдебната система, и за значението на овластяването на следващото поколение жени юристи.

Тази поредица от интервюта по повод на Международния ден на момичетата дава трибуна на някои от вдъхновяващите жени-лидери в рамките на нашата Мрежа.

Миглена Тачева, като бивш министър на правосъдието, Вие преодоляхте барьерите в една област, в която традиционно преобладават мъжете. С какви предизвикателства се сблъскахте като жена на толкова важна ръководна позиция и как ги преодоляхте?

През вековете съдебната система е доминирана от мъже, въпреки че правосъдието е персонифицирано от Темида, гръцката богиня на правосъдието. Живеем във времена, в които жените са успешни лидери във всички сфери на живота - в България участието на жените в правосъдието е традиция, утвърдена още в края на миналия век. Политическата конюнктура в страната позволи още през 1966г. г-жа Светла Даскалова да оглави Министерството на правосъдието и да го ръководи близо 24 години.

Налагайки тази историческа ретроспектива върху моя професионален опит, статически погледнато, съм първата жена, министър на правосъдието и пазител на държавния печат след демократичните промени през 1989 г., както и първата жена – директор на Националния институт на правосъдието в неговата 20-годишна история.

И днес продължават да съществуват препятствия, породени от стереотипи и предразсъдъци, свързани със социалната ни роля като жени – майчинството и семейните задължения, принуждаващи много от нас да направят компромис, като приемат по-ниски позиции. „Мултифункционалността“ на жената – способността ѝ да поема много задачи и роли, всъщност я прави по-уязвима. Оттук идва и недоверието, с което често с подхожда към нас – можем ли еднакво добре да се справим, като поемаме значителна част от семейните ангажименти редом с професионалните задължения? Говоря за т.нар. неписани бариери, които препятстват кариерното развитие на жените, обобщени с термина „стъклен таван“.

Истината е, че ние жените, трябва да работим много повече от своите колеги- мъже, като непрекъснато се доказваме с професионализъм, упоритост и отдаденост.

„Денят на момичето“ е посветен на младите жени и момичета, които се стремят да постигнат промяна в обществото. Какво послание бихте отправили към момичетата, които мечтаят да градят кариера в областта на правото и правосъдието?

Работата в системата на правосъдието е призвание и служба за обществото.

Като жени имаме привилегията да притежаваме качества, които ни открояват като професионалисти, способни да трансформират твърдостта в мекота и категоричността в диалогичност. Емпатията е безценна в изграждането на екипи и успешна съвместна работа, а интуицията помага за правилното ориентиране в сложни ситуации, в които неминуемо се озоваваме в професионалния си път.

Тази съвкупност от фини качества, в комбинация с професионални умения и компетентности ни правят успешни лидери и в съдебната система. Ще цитирам Маргарет Тачър, първата жена министър-председател на Великобритания: *„Ако искате нещо да бъде казано, помолете мъж; ако искате нещо да бъде свършено, помолете жена“*.

Ще дам един пример от моята професионална биография – през 2007 г. като министър на правосъдието и пазител на държавния печат бях в кабинет, в който от 17 министри, 5 бяхме жени. През 2020 г. ЕС прие Стратегия за равнопоставеност на половете в резултат на ангажимента на председателя на Комисията Урсула Фон дер Лайен за постигане на Съюз на равенство. Всички сме свидетели на нейните усилия за балансиран състав на новата Комисия. В предложения проектосъстав 11 от общо 27 членове са жени.

Изправени сме пред парадокса на привидната равнопоставеност, зад която стоят психически нагласи, формирани от исторически, географски и социални фактори.

Същевременно, равенството между половете, утвърдено като основна ценност на ЕС, не означава отдаването на предимство на жената, което дискриминира мъжа. Водещи са ясните и прозрачни правила за подбор, назначаване и кариерно развитие в съдебната система, въз основа на които се вземат обосновани решения за уменията и компетентностите на даден кандидат. Съдът на Европейския съюз и Европейският съд по правата на човека нееднократно са имали възможност да се произнесат за необходимостта от обективна оценка на професионалните качества на кандидатите, независимо от техния пол.

Моето послание към всички млади колеги, навлизащи в юридическите професии е - отстоявайте правото! Непреходни са Юстияновите Дигести: *достойно живеи, другиму не вреди, всекиму неговото отдавай.*“

Европейската мрежа за съдебно обучение (EMCO) играе ключова роля в развитието на съдебното обучение в Европа. Според Вас, по какъв начин инициативи,

предприети от ЕМСО, могат да помогнат на младите жени да придобият умения и увереност, за да успеят в юридическата професия?

Изключително важна е ролята на Европейската мрежа за съдебно обучение за професионалното развитие и усъвършенстване на съдиите, прокурорите и съдебните служители. Съществена част от обученията, които Мрежата провежда са посветени на равенството на мъжете и жените и противодействието на дискриминацията. Една от ключовите теми на директорската конференция на ЕМСО бе посветена на многообразието в правосъдието и в аспекта - преодоляване на стереотипните нагласи, основани на половете.

В момента Мрежата подготвя проект „Жените в правосъдието“, който би могъл да бъде подходящ инструмент за осигуряване на форум на младите жени – професионалисти в правосъдието, на който да бъде чул техният глас; форум, на който да споделят общи предизвикателства и да се търсят начини за тяхното преодоляване.

Може би неслучайно е обстоятелството, че всички тези инициативи стартират в момент, когато генерален секретар на ЕМСО е г-жа Ингрид Дерво. Тук е мястото да отбележа нейния професионализъм и отдаденост в отстояването на мисията и целите на европейското съдебно обучение. Със своите професионални и лични качества тя е пример за младите жени – юристи в Европа.

Представителите на новото поколение, което навлиза в съдебната система – именно те са тези, които най-добре могат да ни ориентират за предизвикателствата, които стоят пред тях. Отбелязвам и една интересна тема, която ще се организира като обучение на ЕМСО през следващата година - *„Адаптиране на съдебното обучение към поколението Z“*. Не само Мрежата, но и всички ние – ръководители на националните обучителни институции трябва постепенно да адаптираме обучението си като методология, ресурси и формати към поколението на *„digital natives“*.

Като човек, работил на най-високите нива в системата на правосъдието, по какъв начин считате, че равенството между половете и професионалното присъствие в правосъдната система могат да бъдат подобрени в България и в Европа?

Без да отегчавам със статистика, ще отбележа, че по данни на НСИ в България най-висок дял на ръководните длъжности, заети от жени, се наблюдава именно в институциите на съдебната власт – 53 %, като най – висок е относителният дял на жените съдии в административните (77,9%) и върховните съдилища (74,7%). През 2022 г., за първи път в 146-годишната история на ВКС бе избрана жена -председател - съдия Галина Захарова. Тя също е и председател на Управителния съвет на Националния институт на правосъдието.

Пътят към равнопоставено участие на жените в правосъдието е свързан с разработването и прилагането на устойчиви политики и мерки на национално и европейско ниво. През 2022 г. СЕРЕJ прие насоки, които адресират постигането на равенство на половете при назначаването и кариерното израстване на съдиите – те са свързани със създаването на подкрепяща среда за работа на жените, както и насърчаване на подходящ баланс между личните и професионалните задължения.

В същото време - равнопоставеността на половете не може и не трябва да се разглежда изолирано от другите критерии, които трябва да се вземат предвид в процеса на професионално израстване – професионални умения, почтеност и интегритет.

В полето на съдебното обучение – НИП е интегрирал принципите за недискриминация и равнопоставеност на половете в програмите за първоначално и непрекъснато обучение. Има още един аспект, който често се подценява – всички трябва да работим за

изграждането на увереност и самочувствие в жените, навлизащи в правосъдието, че могат да преодолеят „стъклените тавани“ и да бъдат успешни съдебни лидери. Обученията за неюридически умения, които ЕМСО и НИП провеждат са ценен инструмент за засилване на мотивацията на жените – съдии, прокурори и съдебни служители в преодоляването на бариерите в професионалното им развитие.